

Một nhiệm kỳ tổng thống thất bại?

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

Obama lên làm Tổng Thống Hoa Kỳ là một sự kiện bất thường của lịch sử. Trước hết là vì Hoa Kỳ chưa sẵn sàng đủ để có một người ở địa vị tối cao nhất là người da đen. Dù muốn nói thế nào đi nữa, nạn kỳ thị ở xứ này vẫn còn quá nặng và những người dân Mỹ da trắng, nhất là những người bảo thủ cực hữu, những người được mô tả như những "người Mỹ xấu xí" như tựa đề một cuốn sách của văn hào Graham Greene, không thể nào chấp nhận Obama được. Và thành phần này muốn thấy Obama thất bại với bất cứ giá nào, bất chấp những việc của Obama đưa ra có lợi cho quốc gia Hoa Kỳ đến chừng nào đi nữa, nếu phá được Obama, thấy Obama thất bại là đủ hả hê rồi.

Việc điển hình là đạo luật cải tổ y tế. Đảng Cộng Hòa nhất quyết chống đạo luật này đến cùng, tất cả những cố gắng của chính quyền Obama và đảng Dân Chủ để lôi kéo một số dân biểu hay Thượng Nghị Sĩ Cộng Hòa bỏ phiếu cho đạo luật này đều bị từ chối. Đến nỗi hiện nay đảng Cộng Hòa được mệnh danh là đảng chỉ biết nói không (party of No).

Thực sự cũng chỉ vì quyền lợi của đảng Cộng Hòa. Nếu Obama thất bại không thể đưa ra đạo luật cải tổ y tế được, đến kỳ bầu cử Quốc Hội cuối năm nay, đảng Cộng Hòa có thể đưa ra lý luận là Obama bất lực, không lãnh đạo nổi, đảng Dân Chủ dù chiếm đa số nhưng quá chia rẽ và nhiều mâu thuẫn, không thể đảm đương được việc gì. Nếu Obama và đảng Dân Chủ dùng chiến thuật gọi là "reconciliation", một phương cách bỏ phiếu ở Quốc Hội được coi như là đi cửa hậu, không được danh chính ngôn thuận, để thông qua một đạo luật không chiếm được số phiếu đại đa số 60 phiếu để chống cách phá filibuster, đảng Cộng Hòa sẽ kêu ầm lên là Obama và Dân Chủ nhét vào miệng dân chúng Mỹ bắt phải nuốt đạo luật cải tổ y tế không ai muốn!

Kết quả là nhiều phần kỳ bầu cử tới vào cuối năm, Cộng Hòa sẽ ăn nhiều, hy vọng lấy lại được đa số tại

cả Hạ Viện lẫn Thượng Viện. Nếu điều này xảy ra, chính quyền Obama có thể coi như sẽ bất lực hoàn toàn, không làm nổi việc gì nữa. Vì hiện nay có cả đa số tại hai viện của Quốc Hội mà không thông qua nổi đạo luật cải tổ y tế, cũng như tất cả những thay đổi muốn làm, đã bị phá toi bởi không làm gì nổi. Huống gì khi Cộng Hòa chiếm đa số trên cả hai Viện, Obama sẽ chỉ còn cách ngồi chơi xơi nước, chờ ngày xuống chức! Dân chúng Hoa Kỳ hiện nay đã mất tin tưởng nhiều là Obama và Quốc Hội có thể làm được bất cứ việc gì. Một thống kê mới nhất của công ty thống kê Ipsos/McClatchy ra tuần trước cho biết 80% dân chúng Mỹ cho rằng không có việc gì có thể làm được tại thủ đô Hoa Thịnh Đốn! Ngay cả những người của đảng Dân Chủ, tuy trên phương diện cá nhân vẫn thán phục Obama, bắt đầu mất niềm tin là Obama có khả năng lãnh đạo quốc gia Hoa Kỳ.

Mới chỉ một năm trước, khi Obama mới được bầu lên làm Tổng Thống, những người thuộc phái cấp tiến đã đặt hết tin cậy vào Obama, có thể làm thay đổi được hướng đi của Hoa Kỳ và sửa đổi được những tai hại do cựu chính quyền Bush đem lại. Bây giờ chính phe cấp tiến bắt đầu quay mặt chống đối lại Obama cho là Obama quá nhút nhát và ngây thơ, tin tưởng là có thể thuyết phục được phe Cộng Hòa theo mình! Điểm làm phe cấp tiến bất mãn nhất là Obama không đi hẳn con đường cải tổ y tế dứt khoát, dùng public option là cách cho chính phủ bảo hiểm cho người dân, không để các công ty bảo hiểm tư nhân tiếp tục làm loạn kiếm lời.

Obama gạt bỏ điều khoản public option tưởng rằng như thế sẽ chiêu dụ được phe Cộng Hòa. Nhưng với đảng chỉ biết lắc đầu quỳ quạy nói không, tất cả những cố gắng của Obama đều vô ích. Kết quả hiện nay Obama không thuyết phục nổi phe Cộng Hòa, trái lại còn làm mất đi căn bản ủng hộ mình từ trước đến nay là phe cấp tiến! Ngoài ra tất cả những chương trình của cấp tiến như bảo vệ môi sinh, hâm nóng địa cầu, đóng cửa Guantanamo Bay, rút quân ra khỏi Afghanistan... Obama hầu như bỏ rơi hay đi ngược lại những đòi hỏi

này của giới cấp tiến, nên phe này thấy như bị phản bội.

Đây là lý do hầu hết các phân tích gia đều cho rằng kỳ bầu cử Quốc Hội cuối năm nay, trong khi phe bảo thủ được hâm nóng, kêu gọi phe này đi bầu tối đa, phe cấp tiến ủng hộ Obama và Dân Chủ sẽ nằm nhà, đem lại nhiều ghế của Dân Chủ sẽ rơi vào tay Cộng Hòa.

Điều sai lầm của Obama là trong khi kinh tế suy đồi, thất nghiệp nặng nề, dân chúng bị đe dọa về kinh tế, chỉ cần biết có công việc làm hay không. Trong khi đó chính quyền Obama đưa ra chương trình cải tổ y tế quá khó khăn và chiếm hết thời giờ cũng như năng lực của chính quyền Obama, không còn làm được việc nào khác.

Hơn nữa, trong một năm đầu tiên nắm quyền, Obama đã bị hụt chân quá nhiều. Không chịu đẩy mạnh việc thông qua đạo luật này một cách nhanh chóng, cứ cố tìm cách lấy lòng thêm một vài Thượng Nghị Sĩ Cộng Hòa để lấy tiếng là có đạo luật của lưỡng đảng. Trong khi đó Cộng Hòa tìm cách kéo dài, biết rằng càng để lâu, cải tổ y tế càng bị phá và chống đối nhiều hơn. Kết quả Obama đã rơi vào hoãn binh chi kế của Cộng Hòa và mang tiếng là thiếu tài lãnh đạo, không làm được việc gì cho ra hồn!

Tuy nhiên điều quan trọng nhất là nạn thất nghiệp vẫn quá cao, người dân mất công ăn việc làm hay lo âu cho túi tiền vẫn có khuynh hướng trừng phạt giới lãnh đạo. Obama bị lạc vào mê hồn trận của cải tổ y tế, không có đường ra, không làm cũng chết, làm tới cũng bị chửi. Nhưng bỏ rơi việc thúc đẩy kinh tế, tạo công ăn việc làm cho người dân là sai lầm nặng nề nhất. Với đà tỷ lệ thất nghiệp vẫn mấp mé 10% như hiện nay, người dân sẽ bỏ phiếu dựa trên túi tiền của họ và việc bỏ phiếu để trừng phạt Obama và đảng Dân Chủ vào tháng 11 năm nay là điều coi như đương nhiên, chỉ không biết là ở mức độ nào.

Theo nhận xét của sử gia Arthur Schlesinger, xã hội và chính trường

Hoa Kỳ theo những chu kỳ của cấp tiến - bảo thủ đã cả hàng trăm năm nay. Mỗi chu kỳ này thường kéo dài từ 8 đến 12 năm, theo sát với những cuộc bầu cử Tổng Thống, cấp tiến đi với Dân Chủ và bảo thủ đi với Cộng Hòa, tuy không nhất thiết phải như thế và có những chu kỳ ngoại lệ, không hẳn là đồng hóa Dân Chủ với cấp tiến cũng như bảo thủ với Cộng Hòa. Với hai nhiệm kỳ của Tổng Thống George W Bush, Hoa Kỳ đã lên đến cực điểm của chu kỳ bảo thủ, không phải bảo thủ thường, nhưng là cực hữu, quá khích.

Như một con lắc, chu kỳ bảo thủ này lên đến cực điểm sẽ rơi trở lại sang phía bên kia. Nhưng với việc bầu Obama, một người da đen với những tư tưởng cấp tiến có thể nói là cực tả, chu kỳ này đã giao động quá nhanh và dữ dội, không phải đi từ từ trở về trung điểm rồi leo dần lên phía của cấp tiến, nhưng đã nhảy vọt lên cực điểm phía bên kia ngay.

Đây là dấu hiệu của những xáo động mạnh và không tốt cho một xã hội. Căn bản của sự tiến bộ xã hội là những thay đổi từ từ và bền vững, không phải những xáo trộn quá đáng, mạnh mẽ và quá nhanh. Điều đáng lo ngại là một khi những thay đổi của xã hội xảy ra quá đáng như thế, đây sẽ là những bước khởi đầu cho một cuộc thoái hoá.

Trong lịch sử, những suy tàn của các đế quốc thường được đánh dấu bằng những thay đổi quá nhanh của xã hội. Như đế quốc La Mã trước kia, đế quốc Anh trong thế kỷ 18, và gần đây nhất là đế quốc Sô Viết, những biến động trong xã hội đã đánh dấu cho sự sụp đổ của đế quốc. Như Sô Viết, việc thay đổi từ một thể chế độc đoán tử Stalin xuống đến những cấp lãnh đạo khác của điện Cẩm Linh đã đột nhiên biến đổi sang perestroika, glasnost với Gorbachev. Kết quả là những thay đổi lớn cho xã hội Sô Viết và sau đó là sự sụp đổ nhanh chóng của đế quốc này.

Hoa Kỳ hiện nay vẫn là siêu cường quốc độc nhất của toàn cầu và dù chối bỏ không nhận từ ngũ đế quốc, trên thực tế các sử gia vẫn coi tầm ảnh hưởng và những cuộc viễn chinh hay hành xử trên phương diện địa dư chính trị của Hoa Kỳ chính là một đế

quốc tân thời. Và như đã nhận xét trước đây, hai đế quốc ở trong thế song cực như Hoa Kỳ và Sô Viết trước kia cần sự hiện hữu của địch thủ để tồn tại. Một khi đế quốc Sô Viết biến mất, chỉ còn lại một nước Nga yếu kém, thế đơn cực của đế quốc Hoa Kỳ là một thế không thể bền vững được, chỉ chờ ngày để sụp đổ theo.

Việc bầu Obama lên làm Tổng Thống, việc Hoa Kỳ tiến sang chu kỳ phía bên kia của cấp tiến cực tả quá nhanh và những giao động của xã hội Hoa Kỳ hiện nay, như các phong trào của cực hữu gọi là Tea Party, việc bất hợp tác của đảng Cộng Hòa... Đi kèm theo là cuộc Đại Suy Thoái Kinh Tế và nạn thất nghiệp trầm trọng như hiện nay, đây là những điềm bất tường cho xã hội Hoa Kỳ. Và câu hỏi đặt ra phải chăng là sự sụp đổ của đế quốc Hoa Kỳ đã thực sự bắt đầu khi xã hội Hoa Kỳ giao động và thoái hóa quá đáng như hiện nay, khởi đầu từ những năm cuối của chính quyền George W Bush và kéo sang nhiệm kỳ, nhiều phần sẽ chỉ là một nhiệm kỳ duy nhất cho Obama. Và Obama phải chăng cũng sẽ theo vết xe đổ của Bush, sẽ được các sử gia trong tương lai phê phán là một nhiệm kỳ Tổng Thống thất bại!

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

www.nguyendinhphung.com
